ГРА В ПІЖМУРКИ В РОВЕНСЬКОМУ ОБЛВИКОНКОМІ

— Раз, два, три, чотири, п'ять, я біжу шукать, хто дитячі ясла буде будувать.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

перець

№ 10 (573). РІК ВИДАННЯ XXVI Ціна 10 коп. КИЇВ. ТРАВЕНЬ 1966

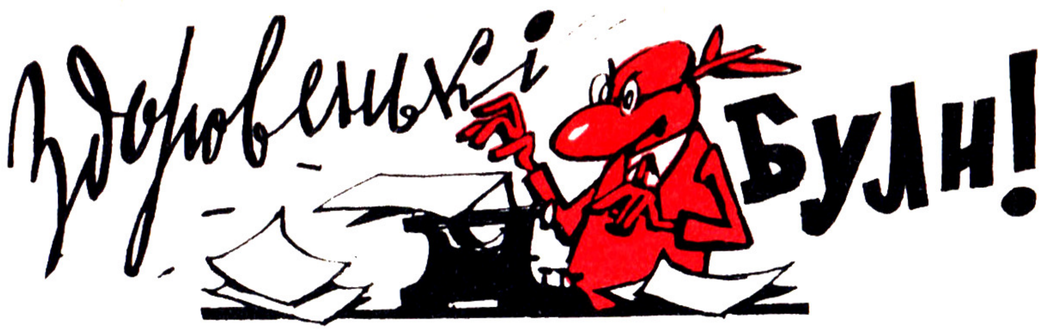

Лист на велену Буковину, у власні рученьки завідуючого Зашківським бурякоприймальним пунктом М. М. ГАЙДИЧУКА

Малошановний Михайле Миколайовичу!

Не збирався вам цього листа писати. Повірте, не хотілося настрою собі псувати. Самі бачите — весна кругом торжествує. Та ще яка весна — післяз'їздівська, весела, енергійна, трудова весна. Повірте, мені сміятися, співати хочеться, а я мушу писати про всяке, вибачте на цім слові, чортій-що. Як той казав, — кому воно нада?

Але мушу, хоч знаю і відчуваю, що зараз ваші очі полізуть рогом, а на мою голову посиплятся далеко не співучі ваші словеса:

— А хто ж тебе просив писати, нагаюками б тебе писало, туди твою, перетуди! Хто тебе просив «малошановним» мене називати, та ще публічно, в пресі отак непоштиво величати, так тебе, перетак! Хто, скажи, хто? Заціпило б тобі і ніколи не розціпило!

Питаєте — хто просив? Народні контролери просили, малошановний Михайле Миколайовичу. І я не міг їм відмовити. Послухайте, що вони пишуть. Не матюкайтеся, послухайте. «Шановний наш друже Перче! Вітають тебе позаштатні інспектори-контролери Вижницького районного комітету народного контролю Л. Кожевников, П. Шевченко, Т. Переверзєва та К. Родак і дуже просять тебе: зроби подарунок Михайлові Миколайовичу Гайдичукові. Приборкай, будь ласка, цього парубка моторного, цього типа зарозумілого, бо коли його скоренько не вхоркати, то хто знає, чим він і скінчить.

Доручили нам, — пишуть далі позаштатні інспектори-контролери, — перевірити, як воно там на бурякопункті хазяйство ведеться, чи сходиться там «дебет» з «кредитом», чи все там добре та гаразд. А принагідно зацікавтеся, — сказали нам, — що там із садком робиться. Чи він родить, чи він не родить, бо прибутку від нього нуль карбованців і стільки ж копійок щорічно. Та ще подивіться, як там на пункті рогата й безрога худібка Гайдичукова живе-поживає, на чиїх кормах жирок нагулює. Словом, зробіть комплексну перевірку.

Прийшли ми на бурякопункт і, як належить, мандати свої товаришеві Гайдичуку показуємо. Так і так, — кажемо, — народний контроль цікавиться станом справ на бурякоприймальному пункті, так що дозвольте приступити до перевірки. При цих словах у Гайдичука, бачимо, кров'ю очі налилися, весь він наїжачився, зміряв нас червоними очима з ніг до голови, а потім, навпаки, — з голови до ніг і процідив крізь зуби:

— Що за дурацьке любопитство! Якщо ви такі дуже цікаві, то суньте носа у своє просо, а в моє не лізьте! І ніяких перевірок тут я не допущу. Ясно?

— Ясно то ясно, — кажемо, — але перевірку ми все-таки розпочнемо, незважаючи на ваше роздратування і вашу унікальну невихованість.

— А ви знаєте анекдота на чотири «чи»?

— Ми не по анекдоти до вас прийшли, — відповідаємо, — ми прийшли по ділу, при тому — по серйозному, по громадському ділу.

— А я вас серйозно і питаю: знаєте чи не знаєте, а коли не знаєте, то слухайте: чи вам сказати, чи ви поймете, чи вас послати, чи ви самі підете! Чули?

Ми одразу відчули, що в нас починають в'янути вуха. «Невже п'яний?» — подумалось нам. Так наче ні. Буряківкою од нього не тхне і на ногах міцно держиться. Може, пожартувати з нами вирішив, — так теж не схоже на це. Дуже пасійонний і лютий вигляд його зовсім не в'яжеться з тим душевним строєм людини, коли їй жартувати кортить.

Та коли Гайдичук привселюдно почав хамити і матюкатися, по-хуліганському ображати нашу колегу Тетяну Петрівну Переверзєву, — сумніви більше не бентежили наші душі. Нам стало ясно: перед нами зарозумілий суб'єкт, котрому зовсім випадково доручили важливий господарський об'єкт, а він задер носа і думає, що йому море по коліна, що для нього не існує ні закону, ні порядку, ні чемності.

Гірко признатися, Перче, але вигнав нас Гайдичук з бурякопункту. Грубо, нахабно виставив за двері, наче ми подаяння прийшли до нього канючити. І пішли ми, як сказав великий поет, «солнцем палимые, повторяя: суди его бог». А що нам лишалося робити? Усі ми вже в літах та двоє недужих, та одна жінка, а він здоровий, як дуб, рукатий, ротатий, та ще жіночка його прибігла на підмогу, з флангу нас на «ура» бере. Куди вже там до перевірки та ще й комплексної!»..

Ну й ну, малошановний Михайле Миколайовичу! Не бачив я ще таких чудасій у решеті. І втішаю себе думкою, що більше й не побачу.

Народний контроль — це народний контроль. Він стоїть насторожі законопорядку і правил нашого радянського життя. Його шанувати і поважати треба! І нікому, повірте, нікому не проститься зневага, а тим більше хамське ставлення до його представників. Нікому!!! Як казав Саливон Часник, — це понімать нада!

Приймiть же, малошановний Михайле Миколайовичу, мій скромний подарунок, як вузлик на вічну згадку, що хамство завжди протипоказане радянському працівникові, а тим паче керівникові.

Повірте, що роблю це щиро, од усього серця!

Од вашого ПЕРЦЯ.

МАЙЖЕ ЗА КАЗКОЮ

Мал. В. ЛИТВИНЕНКА

У деяких установах занадто роздуті штати.

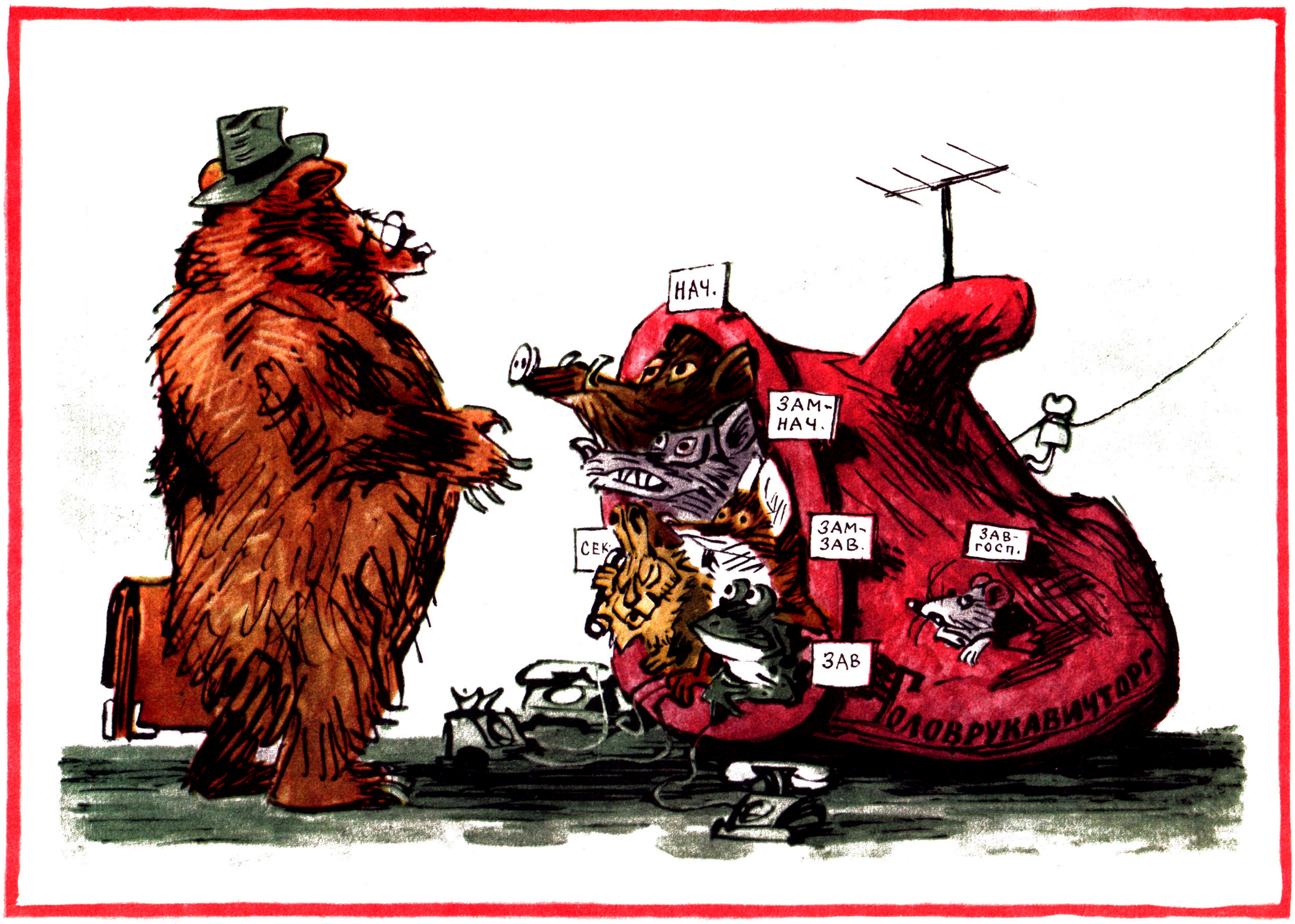

— Бачу, штати у вас ще не зовсім укомплектовані — так що й для мене місце знайдеться.

Мал. БЕ-ША

— Зроби ще одного болта, бо не держиться.

ЧЕРЕЗ ДОРІЖКУ, ЧЕРЕЗ БОЛОТО

(ПОДОРОЖ ПЕРЦЯ)

От тут Карпати, отут Прикарпаття, а отутечки Калуш.

Не той Калуш, що димів колись немічним калійним заводиком і сірів підсліпкуватими будиночками. А могутній, що підпирає прикарпатське небо димарями заводів, що всміхається прикарпатському сонцю тисячами світлих великих вікон. Отож у той самісінький Калуш, як соколята, злетілися юнаки і юнки. Щоб хіміко-металургійний комбінат воздвигнути! І днями і ночами бурликають бульдозери, стогнуть МАЗи і КРАЗи і, як гриби після дощу, виростають нові цехи та споруди.

Виростають. І ще швидше виростали б якби всякі кузьки ентузіастам не заважали.

А ТАКИ ГУМОВИЙ

Ото тільки сонечко на світ виб'ється, тільки своє проміння на землю висипле, як у Калуші метушня починається. Біжать молоді і підтоптані. Біжать на автобусні зупинки. Бо, як твердять шофери, «автобус не гумовий і всіх нараз забрати не може». А їхати треба всім. Будова жде, а час іде.

І їдуть. Автобус стогне, пасажири пищать, шофери кричать:

— Люди! Та майте совість! Ресори тріснуть...

Хай завтра тріснуть ресори, але сьогодні треба їхати.

І ресори таки тріскають. Бо дороги на будову такі горбасто-хвилясто-ямчасті, що пройде автобус п'ятнадцять тисяч кілометрів — і вже на ремонт проситься. Жоден до «капіталки» не доживає. Стоїть ото на «лікуванні» половина парку, а лікувати нічим. Кажуть, що Міністерство автомобільного транспорту та шосейних шляхів УРСР разом з «Укрсільгосптехнікою» збираються оголосити конкурс на кращу «барахолку», яка калуський автопарк повністю запчастинами забезпечить.

КУПИ МЕНІ ЧЕРЕВИЧКИ

— Купи мені модні черевички! — сказала дівчина своєму коханому.

— Я тобі куплю гумові чоботи! — відповів той, ніжно дивлячись в очі дівчини...

Тобі, читачу, не зрозуміти ні дівчину, ні хлопця. Бо ти не живеш у новому мікрорайоні Калуша і навіть не в Калуші. Як хлопець не кохав би дівчину, у Калуші він їй черевички не купить. У калуських магазинах є тільки гумові чоботи і допотопного фасону мешти. Якщо дівчина палко кохає хлопця, вона не буде йому колупати печінки черевичками. Вона зрозуміє, що начальник Івано-Франківського облуправління торгівлі М. М. Грицик її милому не дядько, а директор бази облторгу М. Г. Клочкова — не тітка. Персонально на її судженого уваги не звернуть. А від магазинів Калуша давно ту увагу відвернули.

ЗБУДУВАЛИ ХАТКУ...

Збудували хатку не одну. Збудували багато. Звідси аж ген і звідти аж сюди. І довгі, і широкі, і високі. А жителі оцінюють ці хатки низько. Бо знизу до них вода пробивається.

Біда та й годі. А коріння тої біди в самому проектуванні. Взявся за це діло Київський проектний інститут «Діпроміcто». Взявся хвацько і зробив багацько. Але багацько й недоробив. Не передбачив вдосталь ні магазинів, ні перукарень, ні дитячих садочків. ні всяких таких інших побутово-виховних точок. Недоторопали проектанти й того, що будинки на колишній трясовині возносяться, і дренажних робіт не передбачили.

Головний інженер проекту Єфрем Петрович Грінберг, коли побачив, що авторитет його підмокає, по авралу всю свою свиту підняв. Щоб підсушити репутацію, хлопці шарахнули проект на осушення мікрорайону. І висмокче оце осушення з державної кишені ще мільйон та двісті тисяч карбованчиків.

РІЗАЛИ, РІЗАЛИ

Різали козла. І одразу ж коптили його тютюновим димом. Різали в гуртожитку, у кімнаті для відпочинку. Одні різали, інші консультували, а ще інші пасивно спостерігали.

— Риба! — стукнув задимлений блондин, аж вікна забряжчали.

Що ж, на культосвітньому безриб'ї і «козел» риба. Але молодь тут вміє не тільки козла різати. Вміє співати й декламувати, вміє малювати й танцювати. Вміє і хоче. Та проектанти і молоді сюрприз піднесли: забули представити проект на спорудження палацу культури. А коли їм пригадали, — представили. Та будівельники їм назад відставили:

— Не ті часи, щоб стодолу палацом називати..

Нарешті порозумілися. Нарешті палац росте. Розчудесний палац. А поки він виросте, можна було б у гуртожитках і співати. і танцювати, і на дудку грати. Та тільки, якби комсомольські керівники комбінату сміливіше взяли за роги отого козла.

ДРОВА РУБАЮТЬ — ТРІСКИ СКАЧУТЬ

При рубанні дров передбачено тріски, а при новобудовах — грязюку. Та це не значить, що новобудова повинна купатися в грязюці, як і не значить, що всі дрова мусять обернутися в тріски.

На будівництві Калуського хіміко-металургійного комбінату тріcок мало. Зате грязюки багатенько. Машини з вантажем якихось триста метрів бурликають по три години.

І знову-таки шляхи. Тимчасові під'їзні шляхи. Шофери склали про них пісню:

Через доріжку, через болото,
Втратив я нерви, держава — злото.

Всі знали, що грунт тут мокрий, а коли випаде дощ,— ще мокріший. Всі знали, що в Підкарпатті дощі випадають часто. І всі знали, що перш, ніж починати, треба було до кожного об'єкта тимчасові шляхи збудувати. А тепер всі розводять руками та підводять вгору пальця. Мовляв, від нас не залежить. Усе там, зверху. Гроші.

А «зверху» по-своєму до цього підходять: менше даси — менше витратять. У минулому році на під'їзні дороги Міністерство хімічної промисловості УРСР виділило коштів втричі менше, ніж треба. У цьому році нічого не виділило. Зате заступник міністра Микола Євграфович Чорнопащенко обіцяв.

Що ж, обіцяного ждуть і, як відомо, не один рік.

З Перцем подорожував і його враження занотував спец. кор. Є. ДУДАР.

Івано-Франківська область.

КОНКРЕТНЕ КЕРІВНИЦТВО

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

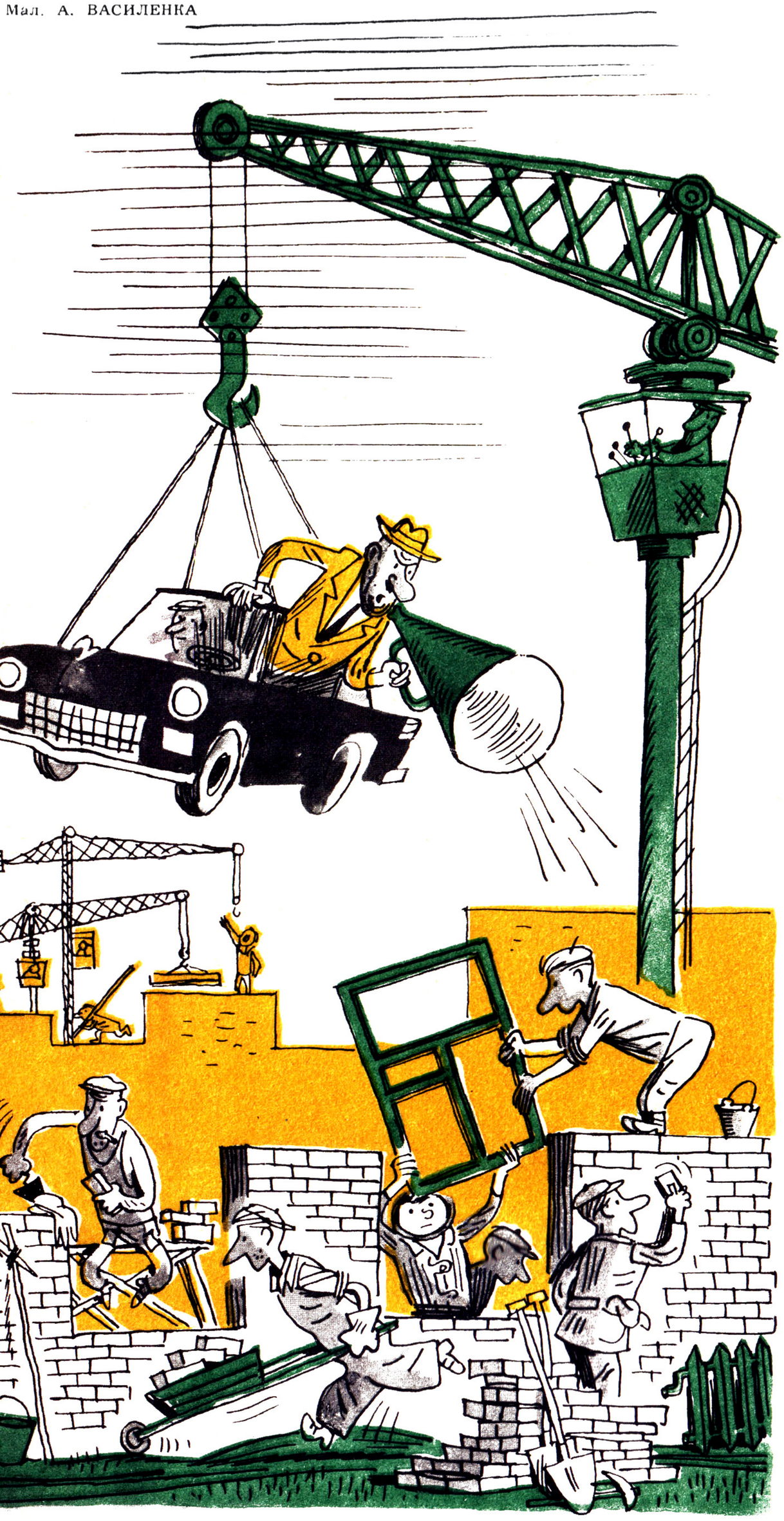

Виїхав на будівельні об'єкти.

Горохом об стіну

Результати експерименту з горохом давно відомі і не потребують додаткових досліджень.

Коротко, вони укладаються в кілька слів: відскакує горох од стінки, як од чавунного лоба.

Навіть якщо горох і стіна мають метафоричний характер, результат однаковий.

Говорять солідному дяді:

— Що ви наробили? Навіть стихійне лихо менше паскудить!

А слова оті відскакують від солідного дяді, як від кам'яного муру.

Дядю за петельки хапають на нарадах, благають, умовляють:

— Дбайте, думайте, вживайте, майте голову!

А від дяді ті слова, як од стіни горох: не дбає, не думає, не вживає.

Йому директиви, накази і постанови:

— Зробіть оте й оте, припиніть свинячити!

Але директиви, накази і постанови відскакують од нього і тихо припорошуються у папках з «вхідними» паперами. Про нього у газетах пишуть і по радіо розповідають злими і нетихими словами, а він і вухом не веде, ніби не про нього мова.

Від таких дядів навіть жаби тікають.

Де ж мешкають ці дяді, які й жаб страхають?

У місті Первомайську, Миколаївської області, на берегах колись чарівно-красивих річок Кодими та Південного Бугу.

Пальму першості серед них, безумовно, тримає директор Первомайського цукрового заводу Анатолій Захарович Воронін. Серед місцевих аматорів це абсолютний чемпіон по класу губителів природи. Це він довів річку Кодиму до того, що не лише риба, а й кушир у ній загинув, а жаби геть усі повтікали.

Самі подумайте, щодоби цукрозавод скидає в Кодиму 6000 кубометрів так званих умовно-чистих вод. Ці води і справді чисті лише умовно: замість кисню вони насичені аміаком. До того ж, ці води як слід не охолоджуються і зливаються у річку при температурі 34—35 градусів. Кожної з цих «якостей», узятих окремо, цілком досить, щоб винищити підводне царство.

Мало того, з цукрозаводу течуть ще притоки аварійних кислих вод другої та третьої категорії, які спускати в річки категорично заборонено. Звичайно, цукровики спеціальних каналів для стоку кислих вод не будували. Ці води самі знайшли собі шлях до річки.

Уже хтозна-скільки років губителів з цукрозаводу тичуть носом у мертву річку Кодиму, грізно попереджають, пишуть рішучі постанови і ще рішучіші накази, а від губителів воно відскакує, як горох од стіни. А як уже притиснуть їх самих до стіни, вони кричать:

— А ми не винні!

— А хто ж винен?

— Проектанти заводу, «Укрголовцукор», Одеський буряко-цукровий трест та ще Держплан. Ось з кого питайте!

Словом, питати, чому цукровики труять у Кодимі рибу, слід не у них цукровиків, а в Одесі або в Києві.

Та все ж ми наважилися і в них запитати:

— А що ви самі робите? Невже за вас мусять думати не де інше, а тільки в Одесі та в Києві? Невже самі ви нічого не можете зробити?

Виявляється, і самі цукровики можуть дещо зробити. І довели це. Довели, бо просто під час цієї розмови почали складати план заходів по зменшенню потоку отруйних вод. І сміх, і гріх: виявляється, такого плану на заводі досі не було.

Що ж це за план, який склали з такою дивовижною швидкістю?

«Упорядкувати поля фільтрації на площі 110 гектарів (поглиблення карт, підсипка валів»).

А раніше хіба не можна було впорядкувати ці 110 гектарів мертвої, порепаної землі?

«Спрямувати промивні води (умовно-чисті) від промивки кварцових фільтрів не в річку Кодиму, а в оборотне водопостачання».

А п'ять років тому хіба не можна було «спрямувати в оборотне водопостачання»? І т. д., і т. п.

Читаєш отой план заходів і думаєш: склали його про людське око, щоб від них одчепилися і більше не їздили. Хай в Одесі та в Києві досліджують, чому у Первомайську гублять Кодиму.

А ще цукровики запитують:

— А чого ви лише до нас причепилися? Хіба тільки ми самі труюємо річку?

Вірно, не тільки ви самі.

До 3000 кубометрів отруйних вод зливає щодоби у Кодиму Первомайський молококонсервний завод (головний інженер Кургузов Іван Степанович). На комбінаті комунальних підприємств (директор П. Ф. Тарновський) відстійники міської бані не діють, поросли травою, і мильна лужна вода вільно стікає в річку. На птахокомбінаті очисні споруди у такому жахливому стані, що після «очистки» стічні води виходять ще більш забруднені. Пивзавод взагалі не має очисних споруд...

А чи є в Первомайську люди, які борються з цими лиходіями? Виявляється, є. І борються вони дуже рішуче і дуже ефективно. Насамперед, це міська санепідстанція, яку очолює головний лікар т. Куйбіда. Минулого року його молодці застукали на гарячому завфермою колгоспу ім. Леніна Малохатька і страшно покарали його — оштрафували аж на 5 карбованців. Завідуючого відгодівельним пунктом міськмішторгу Г. Сердюка покарали ще нещадніше — аж на 10 карбованців.

А цього року як боролися! За якихось три місяці оштрафували губителів природи і отруювачів річок аж на 20 карбованців! У порівнянні з минулим роком — це безумовний успіх.

Словом, збитки державі повертаються...

А солідні дяді і далі спокійнісінько почувають себе за стіною байдужості.

Ю. ЯЧЕЙКІН,
спец. кор. Перця.

м. Первомайськ,
Миколаївської області.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

От гульнув Микола Шматко, так гульнув! Двері поламав. Вікна побив. Фіранки порвав. Дзеркало розсадив. Усіх святих, бога і мать своєю лайкою переполохав. І уявіть — гультяя за це навіть по голівці погладили. Мовляв, гуляв Микола не на вулиці, а в приватному садовому будиночку. А приватний будиночок — місце не громадське. Яке ж тут хуліганство?! Таку думку висловив начальник Жовтневого райвідділу міліції м. Києва т. Прокоп'єв, відповідаючи на скаргу потерпілого.

Але управління охорони громадського порядку м. Києва не погодилось з т. Прокоп'євим. Після того, як ми в № 3 журналу описали тую гульню («Богу свічка і чорту кочерга»), а Управління перевірило факти, виявилося, що Микола Шматко з с. Гореничі стопроцентний хуліган і його притягнено до кримінальної відповідальності. А т. Прокоп'еву за невжиття дійових заходів до хулігана зауважено.

Перчик

ДАВАЙТЕ ТЕ, ЩО ОБІЦЯЛИ

Перший обід у дитячім садку.
Суп у миски розлили нашвидку.
Нянечка каже своїм дітлахам:
— Тим, що з'їдять, ще добавку я дам.
Славка, почувши, узявся за суп,
Їсть, аж од поту змокрів йому чуб.

В миску сховалася вся голова.
Няня вже супу йому підлива.
Плаче-рида розчарований Славка:
— Супу не хочу — давайте добавки!

Валентин ЛАГОДА.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

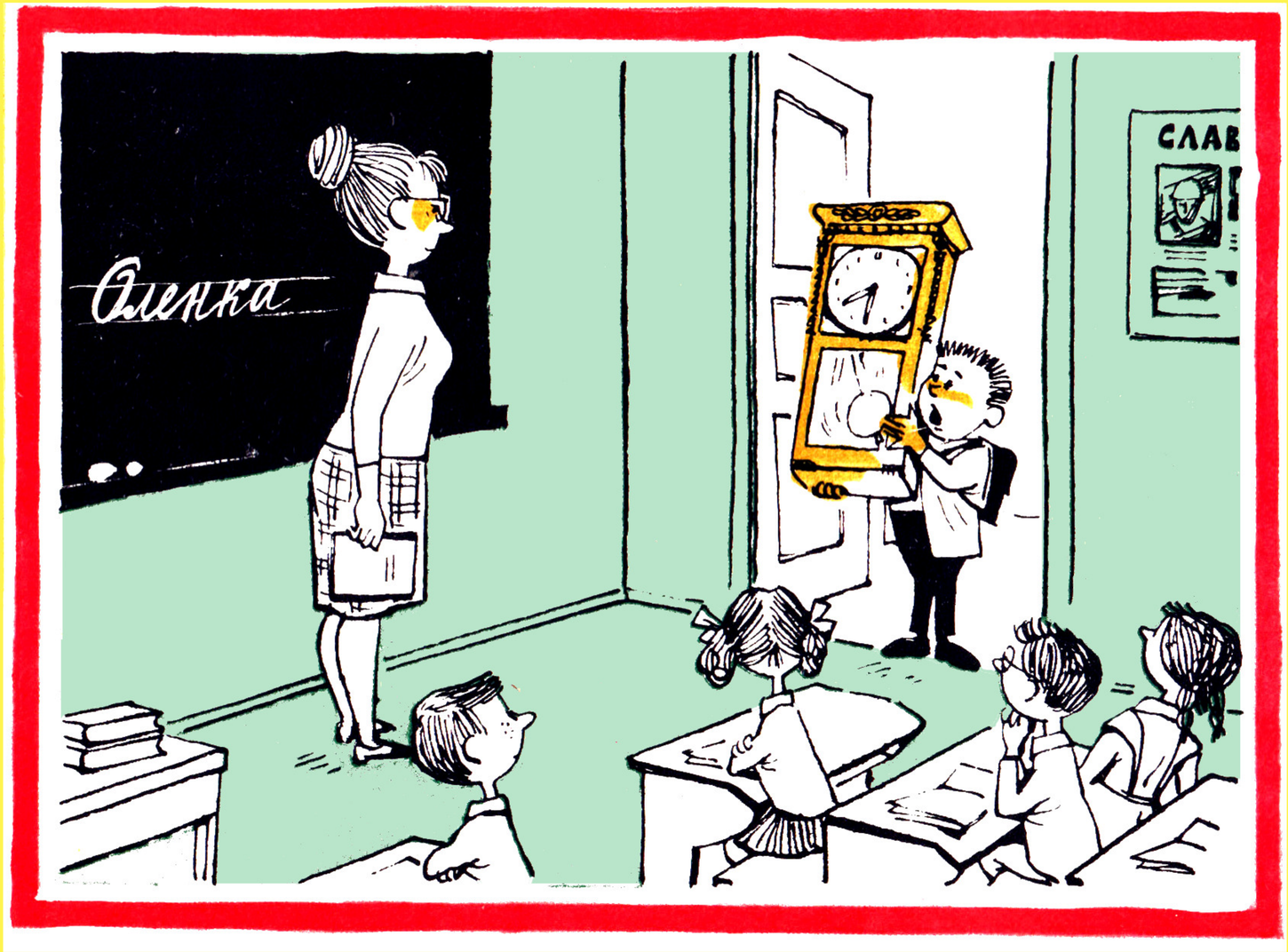

— Я знав, що ви не повірите мені, що в нас зіпсувався годинник.

ЩОБ ВОДА НЕ ПРИСТАВАЛА

У дощовий день татко зібрався на вулицю.

— Дай-но мені вакси, я намащу чоботи, щоб вода не приставала, — сказав він мамі.

А його маленька донька, яка дуже не любила вмиватися, почула те та й собі каже:

— Мамо, дай і мені вакси. Я намащу собі обличчя, щоб і до мене вода не приставала...

ЧОГО ГОЛОВА БОЛІТИМЕ

— Юрасю, не ходи калюжею — намочиш черевички, застудишся, голівка болітиме, — каже мати.

— Мамо, а чого ж та голівка болітиме, я ж не голівкою ходжу, а ніжками...

НЕ СМАЧНЕ І НЕ СОЛОДКЕ

Тетянка вийшла на засніжене подвір'я і сплеснула руками. Потім присіла, набрала в жмені снігу, лизнула і наморщила носика.

— Ой, яке не смачне морозиво, зовсім не солодке... — тихо проказала вона і викинула сніг.

ЯК СНІГ ВІД ПЕТРИКА УТІК

Заплаканий Петрик вбігає до кімнати і простягає до матері вогкі, почервонілі рученята.

— Мамо, я взяв трохи сніжку погратися, а він утік від мене.

Р. ПИМЕНОВА.

ДЕ ВОДИТЬСЯ РИБА

Володя уважно прислухається до розмови батька і дядька Петра, які готуються на рибну ловлю.

— Може, підемо у Плавлю? — говорить батько.

— Там і ока риб'ячого нема, — відповідає на те дядько Петро.

— Ну, то на Добротинку давай, — знову каже батько.

— І там риба перевелася, — махнув рукою дядько Петро. — Та й де тепер та риба?!

— А я знаю, де, — зашепотів Володя. — Тільки секрет. Згода?

— Згода, згода, — засміялися батько і дядько Петро. — Кажи.

Володя оглянувся навколо і знову зашепотів:

– У мами в печінках! Мама кожного разу говорить: «Ох, ота його риба вже мені в печінках сидить!»

І. ЛЕБІДЬКО.

Мал. Л. БОЙКА

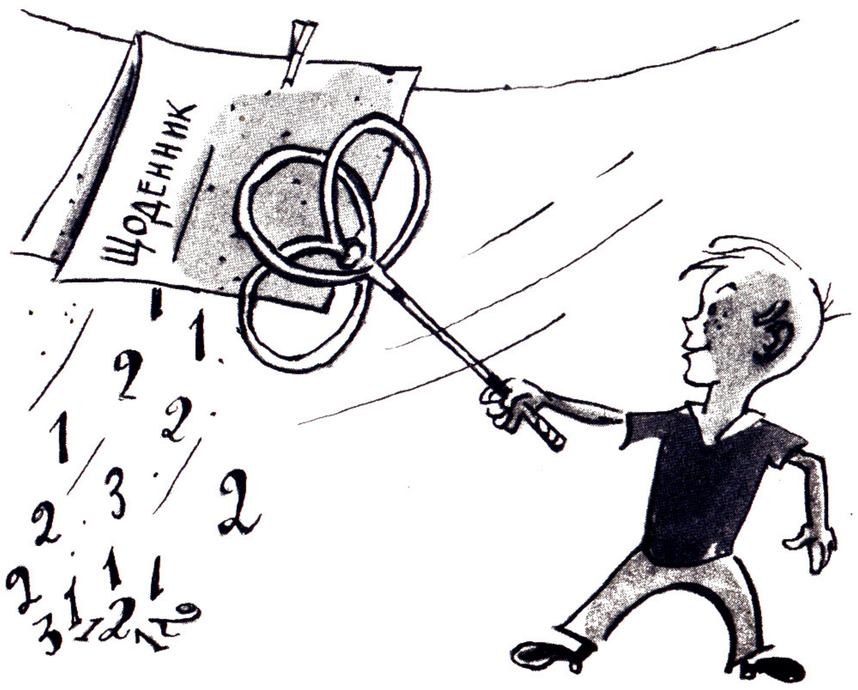

Зрозуміло без слів.

До 50-річчя від дня смерті

ШОЛОМ-АЛЕЙХЕМ

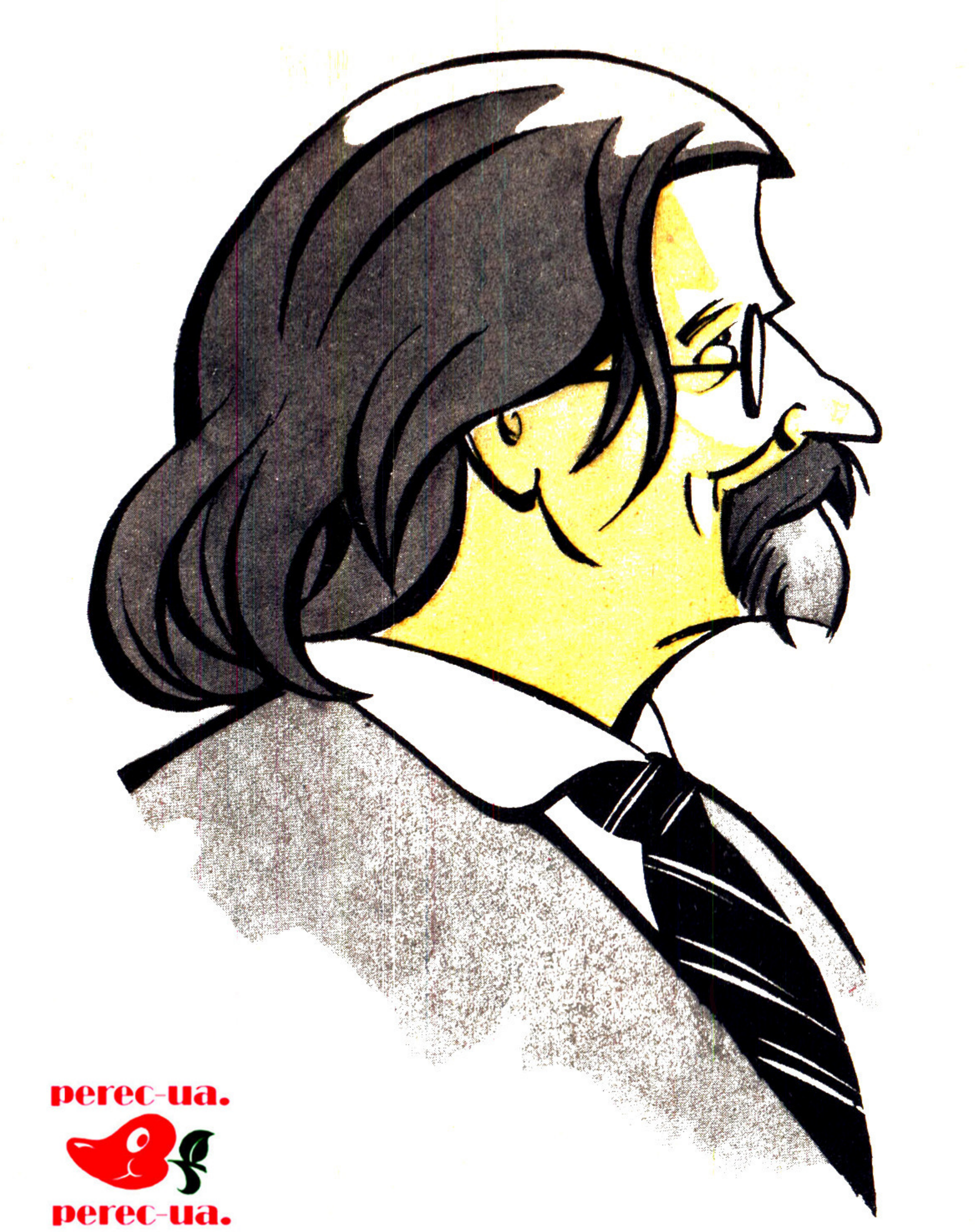

perec-ua
perec-ua

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

ГІТЯ ПУРІШКЕВИЧ

Оповідання про те, як єврейка, вдова, що зветься Гітя і торгує чаєм Висоцького, після трьох років великих старань у Третій державній думі, кінець кінцем, визволила свого єдиного сина від військової служби, віддала ціле «воїнське присутствіє» під суд і через те дістала у місті ім'я Пурішкевича. Розказане нею самою.

(Друкується в скороченому вигляді).

— Подивіться, як позбігалися, неначе на диво дивне! Розходьтеся, євреї, як у морі кораблі. Тут не покажуть комедії і не розкажуть бабських байок про ярмарок на небі, абощо...

Мені сказали, що тут є якийсь один Шолом-Алейхем, що пише. Оце ви самі таки отой Шолом-Алейхем, що пише? Пишіть-таки, щоб вам ніколи руки не боліли, пишучи. Все місто опишіть згори донизу. Нічого, вони це чесно заслужили. А головне — багатії, обранці бога, що переконали себе, ніби цілий світ створений тільки для них. Ми мусимо важко працювати, поневірятися, а вони за гроші уникають усіх напастей і викручуються від усіх лихих законів та ще глузують з жінки-вдови, яка живе з чаю Висоцького.

Дуже гірко, вірте мені. Вся моя надія в майбутньому — це мій кормитель на старості, мій Мойше.

То я пішла і віддала його в ремісники до кравця, і умовилися ми з кравцем докладно, щоб він його навчав кравецтва. Але ж як ви бачили голку і нитку, так він бачив у кравця голку й нитку. День і ніч вовтузився з дитиною або допомагав кравчисі чистити картоплю, або виносив помиї. Розігріти прас — це вже був для нього великий успіх.

То я пішла і забрала його від кравця і віддала до шевця. Але натрапила на розбійника, ката, що коли щось не по ньому — він може вам кинути молоток у голову і мозок потрощити. То я пішла і забрала його від шевця і віддала його до палітурника-неборакі, що сидить без заробітків. Роботи і ввічі не бачив. Забрала я його від палітурника-неборакі і віддала до годинникаря, ще більшого неборакі, який не лагодить годинники, а калічить їх. Так кажуть усі в городі. Нащо ж мені здалося, щоб він робив з мого сина каліку?

То я забрала його від годинникаря і віддала до канітельника, щоб він навчив його крутити срібну нитку. І я з ним розписалась, з канітельником значиться, на два роки. Це значить — два роки він мусить крутити у канітельника даремно, а на третій рік, коли він уже добре вмітиме крутити, то сам зароблятиме. І бог допоміг мені, я натрапила на справжнього ремісника, що хоч і любить чарку, зате він навчив мого сина свого ремества за менший час, ніж я з вами розмовляю. Робота його полюбила, і мій Мойше за півроку зробився справжнім канітельником. Але, що з того, коли він мусить працювати у нього даремно два роки підряд? Проте, підписалась — пропало.

Бог мені допоміг, два роки проминули. Уявіть собі, це тільки так говориться: проминули! Якщо я пережила цей час, то я просто з заліза; а коли я вже пережила, то, думаєте, це все? Треба було лише тоді піти пошукати для нього десь місце чи роботу; канітелювання — яка ж це робота?

Що ж робить бог? Він каже: «Гітя, ти плачеш? Постривай, ти ще не так заплачеш. Ось іде на тебе призов...» Що призов? Який призов? Один-єдиний син у матері-вдови, в якої надія тільки на бога, а потім на Висоцького — де це чувано було в світі? Де бог? Де совість? Але коли судилося нещастя, то мій Мойше мусив стати до призову саме того ж року, що й троє онуків нашого багатія від трьох дочок, три болячки нехай би їм посідали кожному окремо на такому місці, щоб вони не могли ні стояти, ні ходити, ні лежати, ні сидіти.

То я мовчатиму? Я побігла до придсідателя і заграла йому тіятер:

— Багатійських синків бракуватимеш, а одного-єдиного сина у матері-вдови, в якої надія спершу на бога, а потім на Висоцького... Де совість? Де бог?

Він, звичайно, звелів, щоб «викинули жидівку». Але ж «жидівка» не з ледачих і поїхала до губернії, просто до губернатора, та упала йому в ноги:

— Пане добродію, так і так: трьох багатієвих онуків забраковано, а мій Мойше, один-єдиний син у матері-вдови, в якої надія спершу на бога, а потім на Висоцького, на старості літ кормитель... Де бог? Де совість?

Вислухує мене губернатор і каже до мене, щоб я йому це подала на папері.

Я кажу:

— Пане добродію! Навіщо тобі папери? Ось ти чуєш від мене ясні слова: візьми, пошли когось, розпитайся і побачиш, що все сказане мною — свята біблія.

А він каже до мене ще раз:

— На папері, на папері.

Кажу я до нього:

— Паночку! Я не з тих, що подають папери, і доносами я теж не займаюсь; я тобі тільки розказую про те, що мені болить. Багатіїв бракують, а бідних, єдиних синів приймають. Де бог? Де совість?

Він каже:

— Гвалт, що хоче від мене ця жінка?

Я кажу:

— Вона хоче, щоб докопалися до правди і повернули її кормителя, більш нічого. Небо і земля присягались, що правда вирине, наче олія на воді.

Губернатор розлютився і наказав «викинути жидівку». «Жидівка» не полінувалась, спродала все, що мала, і подалася шукати правди просто до Петербурга.

Я почала одвідувати Думу мало не щодня, а іноді двічі на день... А говорили там усі.

Нарешті знайшовся за весь час тільки один, якийсь бессарабський пан, і виступив з балачками про воїнську повинність. Почувши «воїнська повинність», я вже зраділа. О, подумала я собі, хвалити бога! Насилу добралися до путнього. Давно вже час. А що ж? Вони такі дурниці весь час говорять, аж верне! До цього, певне, спричинилися, думаю я сама собі, мій лемент і моя біганина до міністрів — міністра військових справ і міністра внутрішніх справ.

Але що виявляється? Нічого подібного! Слухайте, яка витівка: «Треба, — каже він, — завести на євреїв окрему воїнську повинність, грошову». Чуєте? «Євреї, — каже він, — повинні мати можливість давати відкуп грішми. Не хочеш служити — давай гроші»... Виходить, коли так, то це знову порятунок для багачів, холера на їхні голови?! А служити, значить, будуть знову капцани і одинаки до того ж? Де бог? Де совість?.. Всевишній зробив чудо: у Думі знявся галас, лемент, можна було подумати, що всі там збожеволіли. Більше за всіх викомарював, звичайно, Пурішкевич. Цей негідник, хай він западеться, хотів довести на фактах і з свідками, що євреї не служать. Хоч би один! Нема жодного еврея, — каже він, — на військовій службі.

Цього я вже не змогла стерпіти. Мене взяло за серце і з місця зірвало: як то, мій одинак, єдиний син, кормитель служить уже понад три роки, має навіть нагороду, а тут приходить такий собака Пурішкевич і каже перед цілим світом і перед усіма міністрами такі слова! Щоб я мовчала? Озиваюся я згори, з галереї значиться, і якраз дуже голосно, на всю Думу:

— А Мойше?!

. . . .

Що було, хочете знати? Нічого. Мене дуже шанобливо випроводили з Думи та ще повели в участок і хотіли вислати етапом, так як бог звелів. Я їм сказала, що не боюся того, що мене викинуть. Я боюся тільки бога і царя, а більше нікого, бо я іду за правду. Я маю пайку в Думі, сказала я їм, нарівні з усіма іншими. Ви, кажу, говорите про воїнську повинність тільки язиками, кажу, а мій син служить цареві, хоч він і одинак. Словом, я їм завдала як слід.

Їхнє щастя, що я не залишилась на пейсах * у Петербурзі, коли в Думі почалося заворушення з кров'ю, — тобто брехні, ніби євреї вживають кров на пейсах. Я б їм показала, хто проливає кров — ми чи вони. Але, на їхнє собаче щастя, я поїхала на свято додому, бо мене повідомили через міністра військових справ, що мого Мойше повернули з полку додому, і є гадка, що придсідателя з лікарем і з усім присутствієм віддадуть під суд. Бо була ревізія і виявилось, що у них фабрика білих білетів; євреї і християни — хто мав бога в серці і карбованця в кишені — той «не годен», а сіромахи, одинаки, єдині сини мусили йти служити.

Тепер уже годі, нема мазунчиків! Кінчились у нас оті колишні свавільні діла. Всі у нас уже будуть рівні.

Ну, питаюсь я вас, ви ж людина, що пише, — от скажіть уже ви самі, хіба я заслужила, щоб з мене сміялися, глузували, бо де зберуться двоє, уже мене згадують? Ну, гаразд, хочуть сміятися — смійтесь, хоч лопніть; але чому це мені дають таке прізвисько — «Пурішкевич», згорів би він? «Гітя Пурішкевич», прозивають мене, і хоч би казали при цьому «вибачайте»! Місто самих насмішників, лоботрусів, нероб. Ну, хіба вони не заслужили, щоб їх описали від найменшого до найбільшого з голови до ніг? То опишіть їх-таки, пане Шолом-Алейхем. Опишіть їх так, щоб цілий світ знав про них. Опишіть їх так, щоб не лишилось поміж них жодного не описаного!

Переклад з єврейської
Є. РАЙЦИНА.

* Пасха.

СПИ, ОЛЕКСО

Колискова Миколи II своєму спадкоємцю цесаревичу Олексію.

Спи, Олексо, мій синочку,
Світ мого життя,
Спи тихенько в сповиточку,
Спи, не плач, дитя.

Щоб ти ріс і став великий,
Землями владав,
Щоб ти грошей мав безліку,
Славно царював.

Ще мудріший будь за мене,
Над царями цар,
На увесь Сибір студений
Гордий володар.

Матимеш, як бог поможе,
З рентою мішки,
Достабіса храмів божих,
Остроги й шинки.

І жандармів будеш мати,
Вірних козаків,
Що і різати, й рубати
Сам я їх навчив.

Ти Японії не бійся,
Лиш не будь дурним,
На незламний трон надійся —
І сиди на нім.

Не лякайся контрибуцій —
Тихше, не гвалтуй!
Замість різних конституцій
Дулю подаруй.

Хай собі соціалісти
Цвенькають пусте,
Хай стріляють анархісти —
Не зважай на те!

В спальні мій синок замкнеться
Так, як я тепер,
Хай там кров річками ллється, —
Тільки б ти не вмер!

Хай там гавкають газети
На лихо собі, —
Публіцисти і поети
Лестяться юрбі,

Хай там бомби вибухають,
Це не новина!
Всіх повісять, всіх піймають,
Всім петля одна!

Є поліції доволі,
Досить є шпигів,
Канчуки й шаблюки голі
Ще й вістря штиків.

Буде знищена крамола
І настане рай...
Спи, дитя! Це я, Микола! —
От і пісні край.

Переклав М. РИЛЬСЬКИЙ.

КАСРИЛІВСЬКІ ГОТЕЛІ*

— Якщо хочете, щоб було дешево й сердито, я вас завезу в добрий готель! — звертається до мене мій візник і підвозить до двоповерхової хати з поколупаними стінами; читаю вивіску, написану великими літерами: «Готель Туркалія». Мій балагула стукає батогом у двері і кричить голосно:

— Ноях! Ноях! Де ти там запропастився, сто сот чортів, відчиняй! Я тобі привіз карася!..

На цей крик відчиняються двері і показується невеличка на зріст людина, що зветься Ноях, швейцар готелю. Він хапає мій чемоданчик, не питаючись, несе його просто на другий поверх і при цьому запитує мене:

— Який, приміром, номер ви б хотіли? Із співами чи без співів?

— А які співи? — питаю.

— Акторів. У нас стоять актори єврейського тріятра, а навпроти мешкає у нас кантор з Литви і дванадцять півчих. Приїхали на суботу. Кажуть, що непоганий кантор. Просто знаменитий кантор.

— Це можливо, — кажу, — що він знаменитий кантор, але дайте мені краще без співів.

— Як хочете, — каже швейцар Ноях. — Я можу вам дати інший номер, ви маєте право вибирати; але коли вам буде там не дуже той, щоб ви потім на мене не нарікали.

— Що значить, — кажу, — «не дуже той»?

— Наприклад, — каже, — коли вас кусатимуть.

— Хто, — питаю, — кусатиме?

— Хто вас кусатиме? — перепитує він. — Я вас не кусатиму; вже знайдуться такі, що вас кусатимуть. Оце тільки недавно, напередодні свята пейсах, чистили, але не допомагає, навіть гас не допомагає...

— Коли так, — кажу, — нехай уже буде зі співами...

І швейцар Ноях повертається і зникає.

— Дядьку! Ви вже помолились? — звертається до мене хтось і просовує голову в двері.

— А чого це вас так цікавить? — запитую у нього.

— У мене є до вас прохання, — каже він.

— Хто ви такий? — запитую я у нього.

— Чужий, — відказує він. — Чужий, не тутешній. Я хотів у вас попросити на кілька хвилин ваше богомілля. Моє украли оце тільки вчора, тут, у готелі.

Відчиняються двері, і просовується ще одна голова без шапки і говорить кількома мовами разом:

— Разних товаров, панє! Добрі панчохи! Ренковічкі зімні, бесте варе, дешево! Почти даром, як бога кохам!.. Купуйте собі шкарпетки, хоча б півдюжини!.. Хай вам бог дає здоров'я!.. Я не знав, хто ви такий, бо іноді буває натрапиш на пана, говориш до нього цілу годину безперестанку нашою єврейською мовою і маєш за це від нього! То я собі подумав: краще спробую по-польському, російському та німецькому; я розумію, хвалити бога, кілька мов... Рукавички добрі, теплі, — може хочете?.. Я, як ви мене бачите, був колись великим купцем, їздив на найбільші ярмарки: до Ярмолинець, Проскурова і до Полтави... Більше, значиться, нічого не хочете? Кусок мила? Гребінця, якого ніде не знайдете? Ні? Спасибі вам, що дали вторгувати.

Єврей бере шапку і йде геть. Заходить другий єврей, вже в шапці.

— Купіть у мене шкарпетки, дядьку. Добрі шкарпетки, дешево!

— Мені не треба шкарпеток, — кажу. — Спасибі!

— Що значить, — каже, — вам не треба шкарпеток? Ось ви щойно купили півдюжини шкарпеток у одного! Я теж бідний єврей, і мене обсіли діти, два хлопці в школі, один у ремісника, а молодші у хедері... Спасибі вам, бувайте здоровенькі. Хай вам в усьому щастить!..

Після цього єврея приходить інший єврей. Високий, худий, з переляканим обличчям.

— Якщо хочете заробити царство небесне і щоб вам не треба було поститися у великий піст, заберіть у мене решту задешево. Лишилось у мене тільки дві дюжини шкарпеток.

За цим євреєм зайшла єврейка у турецькій шалі і почала співуче:

— Це ви гість з Єгупця?

— Я. А що хіба?

— Я чула, кажуть, що ви приїхали до Касрилівки купувати панчохи, то я принесла вам кілька дюжин панчіх і шкарпеток на взірець. У мене фабрика панчіх. Вже десять років, як я виробляю панчохи.

— Хто вам сказав, — питаюсь, — що я купую панчохи? Я не приїхав по шкарпетки, не треба мені шкарпеток!

Але єврейка не слухає, що я кажу, і робить своє: меле, як млин.

— Мої шкарпетки уславились на всю Касрилівку! Подивіться, яка шкарпетка!.. Що ви скажете на таку шкарпетку?

— Але ж ради бога! — скрикую я. — Я не купую шкарпеток! Не треба мені шкарпеток.

— Ось лежать тут, — каже вона, — у вас шкарпетки!

— Це я привіз шкарпетки на продаж! — кажу я і випроваджую єврейку і замикаю двері, щоб бува ще хто не приніс мені шкарпеток. — Хто там стукає?

— Це я! — відповідають мені по той бік дверей.

— Хто такий — «я»? — запитую і боюся відчинити двері — може, ще хто приніс мені шкарпетки. — Хто там стукає?

— Давид! — відповідають мені.

— Який Давид?

— Давид Шпан.

— Який Давид Шпан?

— Комісіонер Давид Шпан.

— Чого вам треба? — питаюся. — Може, шкарпетки?

— Вам треба, — каже, — шкарпетки? Ось я метнусь у крамниці і принесу вам шкарпетки!

— Ні! Ні! — скрикую. — Не треба мені шкарпеток.

Відчиняю двері, а мені назустріч іде швейцар Ноях, навантажений булками, бубликами, коржиками, печивом, маленькими коржичками і франзолями.

— Для кого це стільки провізії? — запитую я в нього.

— Чого ви турбуєтесь? — каже Ноях. — Собакам це, боронь боже, не доведеться викинути. Є, нівроку, кому їсти. У мене самого шестеро їдців, крім двох чужих сиріток, бідолах... Скажіть мені краще, що ви за чудна людина? Вам треба шкарпеток, то ви не могли мені сказати, а сказали Давидці Шпанові, щоб він пішов принести вам шкарпетки?

— А хто йому наказав, — кажу, — щоб він приносив шкарпетки?

— Не знаю, — каже Ноях, — хто йому наказав; я йому напевне не наказував! Давидка-злодій принесе вам шкарпеток, то буде на що подивитись! Касрилівські шкарпетки!..

При цих словах відчиняються двері і заходить огрядний єврей з червоними щічками, з упрілим обличчям і з люлькою в зубах. Я не довго думаю, беру його за руку і показую йому на двері.

— Ідіть собі здоровенькі з вашими шкарпетками к лихій годині! Мені не треба шкарпеток.

— Господь з вами! — озивається до мене швейцар Ноях. — Чого ви їх виганяєте? Це ж наш хазяїн готелю!..

— Он що? Вибачайте, — кажу я до нього, вітаюся з ним і подаю йому стільця. — А я думав, що це ви той єврей, що побіг принести мені шкарпетки! От нещастя. Закидали мене шкарпетками. Ціла злива шкарпеток! Сідайте, прошу вас.

— Спасибі! Можу постояти! — каже до мене хазяїн, сідає і пахкає люлькою. — Звідки ви приїхали? З Єгупця? У мене є там, у Єгупці, знайомий. Цебто він уже не живе в Єгупці — він переїхав звідти вже давно, — боюся, чи не років з вісімнадцять тому, а може, навіть усіх дев'ятнадцять... До Одеси, кажуть, переїхав він; у нього там родичі в Одесі. У них контора пшениці. Дві контори, одна в Одесі, а друга в Миколаєві... Одеська контора працює нічогенько, але миколаївська контора не дуже добре, бо Миколаїв тепер прибитий, дуже прибитий, через Феодосію...

Бачу, що цим балачкам не буде кінця, встряваю в розмову і запитую у нього:

— Що я вас хотів спитати? Ага. Чого це ви дали вашому заїздові назву «Готель Туркалія»?

— Я пам'ятаю Феодосію, — відповідає мені хазяїн, — ще маленьким містечком... Я сам, розумієте ви мене, тамтешній, бессарабець я, з Бессарабії, з маленького містечка Дубосари. Цебто народився я у Бельці... Ви були коли-небудь у Бельці? Гарне місто Бельц. Але куди йому до Кишинева?..

— Добридень, куме, редьку несу, — встряє швейцар Ноях здалека. — Можете розмовляти з хазяїном трохи голосніше. Вони тугі на ухо, вони нічого не чують...

Присуваюсь до хазяїна близенько і кричу йому голосно у вухо:

— Я питаю, чого це ваш готель так чудно зветься?

— Чого ви так кричите? — каже він до мене. — Я — не глухий! Чудна назва, кажете? Чим вона така чудна? «Інталія» добре? «Португалія» добре? А «Туркалія» не годиться?! Всі ті назви захопили раніше, то я дав назву на честь турків... Еге ж, про що ж ми говоримо? Кишинів! А люди?.. У нас, у Бессарабії, чуєте, зовсім інші люди! У нас у Бессарабії їдять зовсім інакше... У нас у Бессарабії, коли сідають до обіду, подають, чуєте, насамперед чудову рибу з чудової ріки. Потім подають на великій тарілці чудову чисту мамалигу, яку розрізають довгою ниткою вшир. Потім подають свіжі гарячі пампушки і запивають справжнім чистим бессарабським вином і закусують справжнім, добрим нагутом... таким сортом гороху...

Хазяїн при цьому облизується і додає мені апетиту до їжі, а поки хазяїн розповідає про бессарабські страви, чути з одного боку спів литовського кантора, що пускає трелі, надсаджується і чудно виводить:

«Ісмеху бемалхусхо шоймрей шабос...» *.

А хор поділяється на дві частини: одна половина хору співає:

«Турарі! Турарі! Турарі! Турарі!»

А друга половина хору підтримує:

— Пім-пом! Пім-пом! Пім-пом!»

А по другий бік чути спів акторів:

«Ніженьки! Ах, ніжень-ки! Які жвавенькі, які гарненькі!..»

Так само лакей, що начищає чоботи під моїми дверима, щоразу плює на щітку і співає пісеньку:

«У мене теща є, вона ж зя-а-тя-а має, то він її дочку б'є, у лісі аж лу-у-на-а-є!»

А після співу чути голос жінки, що проклинає чоловіка. То шукає хазяїна хазяйка по всіх номерах і проклинає його безугавно чудернацькими прокльонами, що кінчаються здебільшого римою:

— Хвороба, сухота! Колька, ломота!

— Люта смерть, падучка! Холера, трясучка!

— Зламав би ноги! К чорту на роги!..

— Будете обідати з хазяїном та з хазяйкою? — звертається до мене швейцар Ноях з дверей. — Чи підете обідати в ресторацію?

— У ресторацію! — кажу я. — У ресторацію!

Переклад з єврейської
Є. РАЙЦИНА.

* Начерк з циклу «Нова Касрилівка». Друкується скорочено.

* «Нехай радіють ті, хто додержується суботнього спокою..» — суботня молитва.

Ілюстрації В. ГЛИВЕНКА

ЧИМ НЕ ГОГОЛЬ?

Дуже гарячий (у творчому розумінні) письменник Дмитро Суховієнко поїхав, яко турист, у далеку, жарку країну. Подорожував він там аж тиждень.

Повернувшись благополучно додому, письменник одразу ж сів за стіл.

Не минуло й місяця, а в нашого плідного прозаїка вже лежала в жовтому портфелі груба повість під назвою: «Вони ніколи не бачили снігу».

Новоспечений витвір, як сніг на голову, звалився на редакцію одного літературного журналу. Повість прочитали всі співробітники редакції і в один голос сказали: «Ні, не той харч!»

Почувши такий вирок, Суховієнко кинувся до головного редактора журналу Григорія Хлібопашенка.

Між гарячим письменником і поміркованим редактором відбулася двогодинна творча бесіда, суть якої можна передати однією фразою: «Торох горох — змолотили — квасоля!..»

Аж на перших хвилинах третьої години поміркований редактор Хлібопашенко втратив залізну витримку і вигукнув:

— Зрозумійте, Дмитре Федоровичу, хоч би те, що ваша повість не влазить у наші ворота! У неї дуже великі габарити.

— Великі габарити?! — лиховісно зашипів Дмитро Суховієнко. — Думаєте, що я цього не передбачав? Гадаєте, що я не знав, якого цвяха ви мені в п'яту заб'єте? Я все передбачив і скоротив, а точніше — спалив великий шмат повісті. Так само, як Гоголь свої «Мертві душі». Власноручно спопелив у газовій духовці третю частину «Снігу»! Ви повинні дякувати мені за цей подвиг! Задля вас на все пішов!

Після такої тиради Хлібопашенко застогнав і твір новатора до друку підписав.

Повість «Вони ніколи не бачили снігу» побачила світ. Що скажуть читачі про неї, про автора і журнал, скоро почуємо.

ПЕСИМІСТ

— Донате Гордійовичу! Ласкаво просимо вас прочитати доповідь. Адже ви умієте слово людям сказати.

— Доповідь? Не бачу сенсу. Той читає, той слухає, а згодом усі помирають...

— Донате Гордійовичу! До вас велика просьба. Проаналізуйте роботу молодих спеціалістів і зробіть на зборах огляд.

— Е, не суди ближнього, то й тебе не судитимуть. Та й навіщо судити? Однаково помрем...

— Донате Гордійовичу! Наступної неділі вибираємось на лоно природи. Приєднуйтесь до нас. Уявляєте, яка то краса зимою в лісі?! Білі дерева, тиша... Розкладемо багаття, підсмажимо сала...

— Знаю! Настромляєш кусень сала на довгу шпичку, потім крутиш його над вогнем, крутиш, а жир з нього кап, кап, а ти підставляєш шмат хліба, а пахощі ніздрі тобі лоскочуть, лоскочуть... Смачне сало з димком!

— Значить, домовились? Закусимо добряче, потім станемо на лижі і... Та що там сало, що там лижі? Головне — повітря! Цілюще! На весь тиждень надихаємось!

— Е, диши, не диши, а смерть своє скаже... Не поїду!

* * *

І все ж таки невдовзі поїхав... Не в ліс, а на той світ. Помер від ожиріння серця. На п'ятдесятому році життя!

ДАВ ПОНЮХАТИ

Вони для всіх старалися: перед будинком, у якому недавно поселилися, посадили дерева і квіти, посіяли різнотрав'я. Згодом поставили лавки: сідай, людино, відпочивай, нюхай натуральну парфюмерію.

Стояв тихий місячний вечір... Повертаючись з другої зміни, у скверику сів перепочити Мирослав Дудар.

Аж ось наблизилась парочка, як-то кажуть, баран і ярочка. Теж сіли, про щось зашепотіли. Враз кавалер так рвучко схопився, немов його шилом шпигонули, і кинувся до клумби. Він нарвав оберемок квітів і вручив своїй «дамі». Вона аж запищала від задоволення.

Дудар підійшов до нахабного зайди і почав його соромити.

— А для чого ж квіти ростуть? — здивувався прищуватий лобур. — Я думаю, для того, щоб їх нюхати!

Дудар почав спокійно втовкмачувати лобуриському, що крім нього на світі ще багато людей живе, що про них теж треба думати, бо квіти всім до душі. Потім розповів, як жильці будинку колективно працювали, як вони старалися, щоб прикрасити оцей, раніше непривітний куток.

Прищуватий лобур усе те вислухав, потім поблажливо поплескав Дударя по плечу і вирік:

— Папаша! Ви відстали від життя! Ваші погляди застаріли.

Лагідний характер у потомственного робітника, а тут і він не витримав.

— Мої погляди застаріли?! — вигукнув Дудар.— Тоді не дивуйся. На, нюхай!

І як заїхав «папаша» прищуватому в ухо, так той і ноги задрав. «Дама» заверещала, кинула квіти на землю і як чкурнула, так тільки синтетичне платтячко на ній залопотіло. А лобурисько рачки, рачки, а потім схопився і дай, боже, ноги!

Дудар сердито сплюнув і промовив:

— Свині на городі одна честь — поліно!

ПІДКОВАНИЙ МИСЛИВЕЦЬ

Йосип Вирвихвіст пальнув з одного ствола, ударив з другого і... безнадійно махнув рукою, сплюнувши заодно.

— Мазило! — вигукнув перший мисливець.— Ніж так стріляти, то краще на печі лежати!

А другий мисливець підхопив:

— Добре, що той безхвостий та не збив з ніг нашого Вирвихвоста. Адже сірий прямісінько на нього пер! Упав би сіромаха Йосип, а під ногами багнюка, а в нього нова синтетична куртка. Що б тоді йому жінка сказала? Сказала б, що десь у рівчаку п'яним валявся.

— Вирвихвіст не винен! — авторитетно вирік третій мисливець. — Сонце очі йому засліпило.

— Не в'язніть! — огризнувся горопаха Вирвихвіст. — Ви знаєте, з якою швидкістю біжить заєць? Пролітає, чортяка, за секунду двадцять два метри! А звірячий цар лев вижимає лише дев'ять-десять метрів. От і спробуйте встрелити зайця, коли він прудкіший за лева. А менший від лева, мабуть, разів у сто. Ех, ви, личаки! Теоретично не підковані, а лізете з критикою!

СОНЦЕ ВИНУВАТЕ

Вадим Хилько лежав на дивані і читав наукову статтю. І ось він дійшов до такого місця:

«Тепер ми знаємо, що залежимо від Сонця набагато більше, ніж думали досі. Навіть всесвітні спалахи інфарктів та інфекційних захворювань багато в чому пов'язані з посиленням сонячної активності».

Хилько жбурнув журнал і вигукнув:

— А вона, стара дурепа, товче, і всі вони цвірінькають, що причиною мого інфаркту був алкоголь! Спробуйте раніше замазати сонце глиною, а тоді вже й говоріть!

Лаврін ГРОХА.

Мал. В. ГРИГОР'ЄВА

Весь у хазяїна.

Нотатки про їхні порядки

СУДДЯ — ТАМ, СУДДЯ — ТУТ

У Філадельфійському окружному суді (США) все перемішалося: і у м'яких суддівських кріслах сидять судді, і на твердих лавах для підсудних теж сидять судді. Двадцять вісім штук. Тепер уже, правда, колишні судді.

А все переплуталося через дрібницю.

Багато років усе йшло як по писаному. Спільно вироблена конвенція визначала з точністю до одного цента розміри хабарів, які кожний з отих двадцяти восьми мав брати з своїх клієнтів. Скажімо, за відстрочку розгляду справи на один місяць — 250 доларів, а на два — вже чотири сотняги. За пом'якшення вироку — до двох тисяч доларів, а за повне виправдання карного злочинця — п'ять тисяч, а то й навіть більше.

Клієнтів така такса, напевно, цілком влаштовувала. Платили справно. Аж поки не закортіло одному з хабарників у судійських мантіях зробити чималу надбавку на плату за ці послуги. Клієнт зіп'явся на дибки, звернувся до відповідних властей, і так добре налагоджена справа полетіла шкереберть.

Отак двадцять вісім філадельфійських суддів змушені були пересісти з м'яких крісел на тверду лаву. Зажерливість підвела! Брали б за старим тарифом, і все було б гаразд.

ВЧІТЬСЯ, ТЕМНІШІ БУДЕТЕ

У розкладі уроків вечірньої школи в Ексетері (Англія) з'явився новий предмет. Він називається: «Вивчення духів і надприродного».

Та нема чому дивуватися. Вивчають же в інших школах «закон божий». А чим вивчення духів гірше?

НАСЛІДИЛИ...

У західнонімецькому місті Штутгарті відбулася чергова виставка творів молодих скульпторів. Першу премію одержав якийсь Йохен Хільтман. Його робота, на думку журі, є втіленням найновітнішої течії у сучасному мистецтві. Це кілька металевих куль, яким митець дав інтригуючу назву «Стерцо д'елефанте». Один з членів журі, відомий мистецтвознавець і філософ доктор Дитер Хоніш, зазначив, що сфери Хільтмана... це тіла, деформовані внаслідок внутрішньої напруги і тиску зовні».

Але один дійшлий журналіст поставив собі з'ясувати, що означає назва нового шедевра. Він зазирнув у словник італійської мови й отетерів з несподіванки: назва перекладалася, як «послід слона!» Відкриття було таке неймовірне, що журналіст сам собі не повірив і подзвонив в італійське консульство. «Так, — відповіли звідти, — це не помилка».

Журналіст не ловив гав. Він запросив на виставку працівника місцевого цирку. Експерт аж розчулився — мистецький твір, як дві краплі води, нагадував натуру.

Отак на виставці у Штутгарті наслідили... Але хтозна, може, на Заході з'явиться ще одна течія, і її прихильники ходитимуть за мешканцями звіринців з совками у руках.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

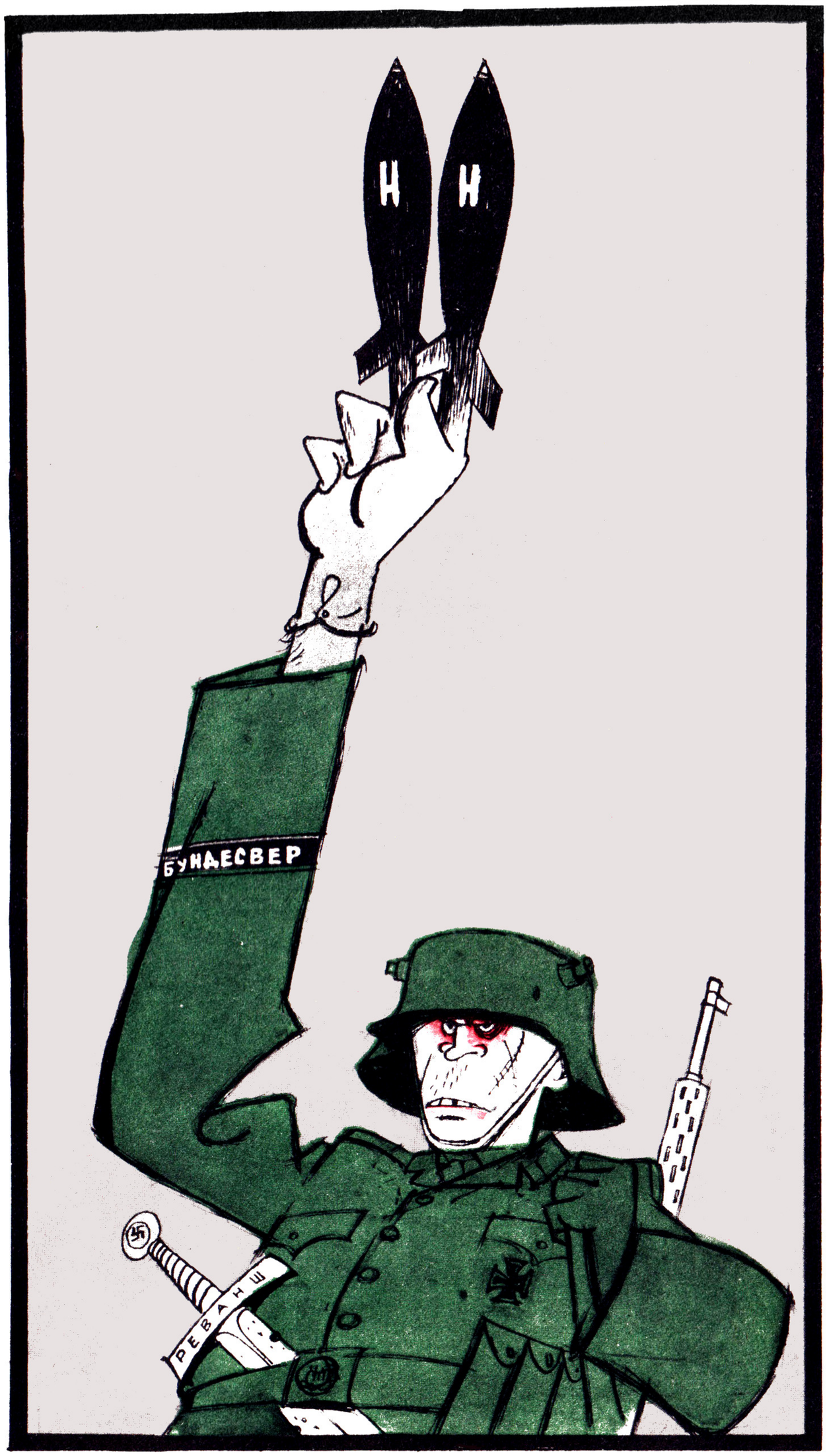

— Присягаюсь — у нас виключно мирні цілі.

Телеграфне агентство Перця

СТИХІЙНЕ ЛИХО

КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ, Черкаської області. (ТАП). У цьому районі давно вже не було жодного підземного поштовху. І все ж перший-ліпший сейсмолог, глянувши на щойно зведений Корсунь-Шевченківський плодоконсервний завод, не втримається від вигуку: «Тут був землетрус!»

Сліди стихійного лиха видно на кожному кроці. На стінах щілини, котельня осідає, склад бочкотари завалився. Лише працівники будівельно-монтажного управління Черкаськрї облспоживспілки зустрінуть цей вигук скептичною посмішкою: вони ж бо знають, що це їхня робота.

ЧУДОВЕ ОБЛАЧЕННЯ

ХАРКІВ. (Наш кор.). Перша Харківська хутряна фабрика цілком перейшла на випуск продукції для власників присадибних ділянок. Тільки за останні два роки бюро товарних експертиз оформило відповідні акти на шість партій цієї продукції, а зовсім недавно — уже на нову партію з 360 виробів.

Слід тільки пожалкувати, що фабрика чомусь намагається спочатку пропхати свої витвори в торговельну мережу під назвою жіночих та дитячих шуб. Насправді ж це — чудове облачення для городніх опудал.

НЕЗАПЕРЕЧНЕ ДОСЯГНЕННЯ

ЧЕРНІГІВ. Донедавна на вулицях обласного центру можна було побачити безграмотно написані таблички з назвами вулиць. Наприклад, «вул. КІІВСЬКА», «вул. ІМ. К. ЦЕТКІНОЙ», «вул. ОРДЖЕНИКІДЗЕ».

Тепер, як повідомляє наш кореспондент, тут оголошено нещадну війну безграмотності. Недавно з'явилася свіжа табличка — «пров. Ордженікідзе». Як бачите, є вже незаперечні досягнення — кількість помилок у назві зменшено рівно наполовину.

МЕРТВЕ ОЗЕРО

Місцеві географи відкрили його в районі селища Березань, Київської області. Дослідження показали, що недавно ще чисте, повне риби озеро змертвіло не внаслідок якоїсь геологічної катастрофи, а з інших причин. Засмородив озеро виробничими відходами, позбавив його краси і життя директор суконної фабрики Журба І. С.

Подвиг Івана Степановича Журби поки що достойно не оцінили ні керівники Баришівського району, ні Міністерство легкої промисловості УРСР.

ГАЗОНЕПРОНИКНИЙ БУДИНОК

У місті Кривому Розі, на вул. Тбіліській, № 1, споруджено унікальний будинок. Він так оригінально герметизований, що повітря в нього проникає, а газ і гаряча вода — ні. За чотири місяці в будинок не проникло жодного кубічного сантиметра газу і жодного разу тут не працювали газові колонки.

Мешканці дружно ходять у баню, куди їх посилає начальник Криворізького міськгазу т. Лук'яненко після кожного чергового прохання газифікувати будинок.

Як ти гадаєш, хто вперше сказав: «А-а, з'їдять їх мухи!»?

Мешканці міста Гайворона впевнені, що це сказав директор місцевого маслозаводу. Навіть знають коли. Тоді, коли він наказав випускати на вулицю Свердлова відходи виробництва.

Коли його запитали обурені мешканці: «Чоловіче, що ти робиш?» — він відповів:

— А-а, з'їдять їх мухи!

І не помилився. Мухи їдять ті відходи, плодяться в неймовірній кількості і вже до самих гайворонців добираються.

Якщо так і надалі піде, то ми не здивуємось, коли одного прекрасного дня хтось з гайворонців запитає:

— Скажіть, а де директор маслозаводу подівся?..

Другий відповість:

— А його ж мухи з'їли!..

Жителі вулиці Свердлова: ГОЛОБОРОДЬКО, ЛЕОНТЬЄВА, СОЛОМЕНЧУК, КУРБАТОВА, КАЛЕНИК.

м. Гайворон,
Кіровоградської області.

Тобі вже не раз писали про роботу клубів. Мовляв, тільки й роботи там — кіно або танці. А у нас новина — кіно з танцями! Саме в той час, коли в залі нашого Будинку культури демонструють кінофільм, у фойє на повну потужність гримить духовий або естрадний оркестр. У залі глядачі дивляться картину і слухають супровідну музику. У фойє, що прилягає до самого залу, танцюристи дають лиха закаблукам і прислухаються до конфліктів кіногероїв.

Звичайно, цей комплексний метод ні глядачів, ані танцюристів не задовольняє. Але зате цілком задовольняє дирекцію Будинку культури, бо значно збільшує касовий збір.

От і просимо ми тебе, Перче, будь ходаком від нас. Скажи дирекції, що за цим комплексним методом можна охопити ще більше відпочиваючих одиниць, якщо під час показу фільмів читати лекції, проводити огляди художньої самодіяльності, а також влаштовувати наради з питань поліпшення культурного обслуговування населення. Можна не лише у фойє, а й у самому кінозалі!

О. ХУРИЛЕНКО.

Новоазовське,
Донецької області.

Послухай-но, які тепер мудрі діти повелися.

Якось ото ми сиділи удвох та ламали собі голови: з якого це дива Харківський державний інститут мір і вимірювальних приладів здер з нашої автотранспортної колони 60 карбованців тільки за перевірку 24 спідометрів? По 2 крб. 50 коп. за кожен, тоді як сам (новий!) спідометр коштує 1 крб. 78 коп. Ніякого ж ремонту вони не роблять, тільки контрольний огляд, а — отакі гроші!

Ми вже і сяк, і так рахували — нічого не виходить.

Аж сусідський хлопчина-першокласник розтлумачив: «Ви, — каже, — в космічну еру з своїми чотирма діями арифметики заткніться. В інституті, — каже, — дяді вчені. Вони вищу математику знають. А за нею може так вийти, що один і ще один буде не два, а три. Я сам такий анекдот чув. От вам і порахували, як у тому анекдоті».

Тільки тоді ми все зрозуміли.

Подумай-но, Перче, отакий, можна сказати, пуцверінок, а вже у вищій математиці розбирається. Як оті працівники інституту.

Диво, та й годі!

П. МАКАРЕНКО,
В. ЯКОВЦОВ.

Що найстрашніше для водія? Звичайно, коли машина вскочить в аварію. Тут уже начувайся! Правда, у нас завжди знайдеться добра душа, яка допоможе в біді: або трактора прижене, або автокран притягне.

А хто нам допоможе? У нас забуксувала машина ГАЗ-69 — в Києві на... авторемонтному заводі. Ми здали її в капітальний ремонт ще в серпні минулого року. І з того часу її не бачили. На заводі, видно, немає жодної доброї душі, щоб зарадила нашій біді.

Чи не скажеш, Перче, скільки потрібно кінських сил, щоб витягти нашу машину з того ремонту?

Д. БРОШКО,
секретар парткому колгоспу ім. Галана.

Івано-Франківська область.

НІ КУЄ, НІ МЕЛЕ

Минулого року через відсутність зерносховищ ми не мали де засипати велику кількість зерна. Зараз види на врожай значно кращі, але Бершадська механізована колона № 2 Вінницького облбудтресту до цього часу не спроможеться закінчити будівництво зерносховищ, хоч строк його здачі минув ще рік тому.

(З листа І. М. Манзія, керуючого Осіївським відділком радгоспу Бершадського цукрокомбінату).

Урожай зростає,
Пильно поглядає:
— Щось не бачу ладу
Біля зерносховищ.

Мабуть, й цього року
Буду мать мороку —
Знову ж трест, ой леле,
Ні кує, ні мелe!..

К. ЮР.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

У радгоспі «Краснолиманський» (на Донеччині) недавно пролунав дуже дорогий постріл.

Виконком Краснолиманської райради дав за нього 100 крб.

Бюро Краснолиманського райкому партії визнало той постріл вартим суворого попередження.

Стріляв, як писали нам у листі, директор радгоспу В. Є. Лисаченко. З незареєстрованої рушниці. Убив одного з 10 кабанів, завезених на розплід до радгоспних угідь. Стріляв, знаючи, що це злочин, що це браконьєрство. А, проте, думав, минеться.

Не минулося! І суворе попередження одержав. І 100 крб. штрафу сплатив.

А жаль! З такого браконьєра треба потрійні штрафи лупити, щоб і рядовий губитель природи боявся!

ЗАГАДКОВА ПОСАДА

У штатах будівельно-монтажного управління тресту «Київзалізобетонмонтаж» з'явилась дивна посада. Про це свідчить довідка, яку БМУ видало своєму працівникові:

«Дана настоящая тов. Торганскому Николаю в том, что он действительно работает в СМУ-1 в качестве Трофимовича...».

Цікаво, що це значить: працювати «в качестве Трофимовича» і «в качестве» кого працює той, хто скріпив цю довідку печаткою та розписався за начальника управління М. Корсуня?

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ У № 24 журналу за 1965 рік у телеграмі ТАП «Батечко-невидимка» повідомлялося про те, що судвиконавці ніяк не можуть розшукати гр. Дружиніна Г. С., який ухиляється від сплати аліментів.

Після виступу Перця начальник паспортного відділу Управління міліції Міністерства охорони громадського порядку УРСР т. Мишутін повідомив, що злісного несплатника аліментів розшукано у м. Дніпродзержинську на Дніпропетровщині. Його суворо попереджено про відповідальність за несплату аліментів.

★ «Увічнення пам'яті героя» — так називалася телеграма ТАП, вміщена у № 1 «Перця». У ній повідомлялося, що Коростенський завод побутової хімії випускає браковані липкі стрічки «Мухомор», від яких відмовляються всі торговельні організації.

Начальник Житомирського облуправління місцевої промисловості т. Мокрицький повідомив редакцію, що факти, наведені в журналі, відповідають дійсності.

За відсутність належного контролю та за порушення технологічної дисципліни на директора заводу, головного інженера та начальника відділу технічного контролю накладено адміністративні стягнення. Крім того, директора заводу зобов'язано всі збитки, пов'язані з відвантаженням бракованої продукції, відшкодувати за рахунок винуватців.

СИЛА ЗВИЧКИ

Мал К. ЗАРУБИ

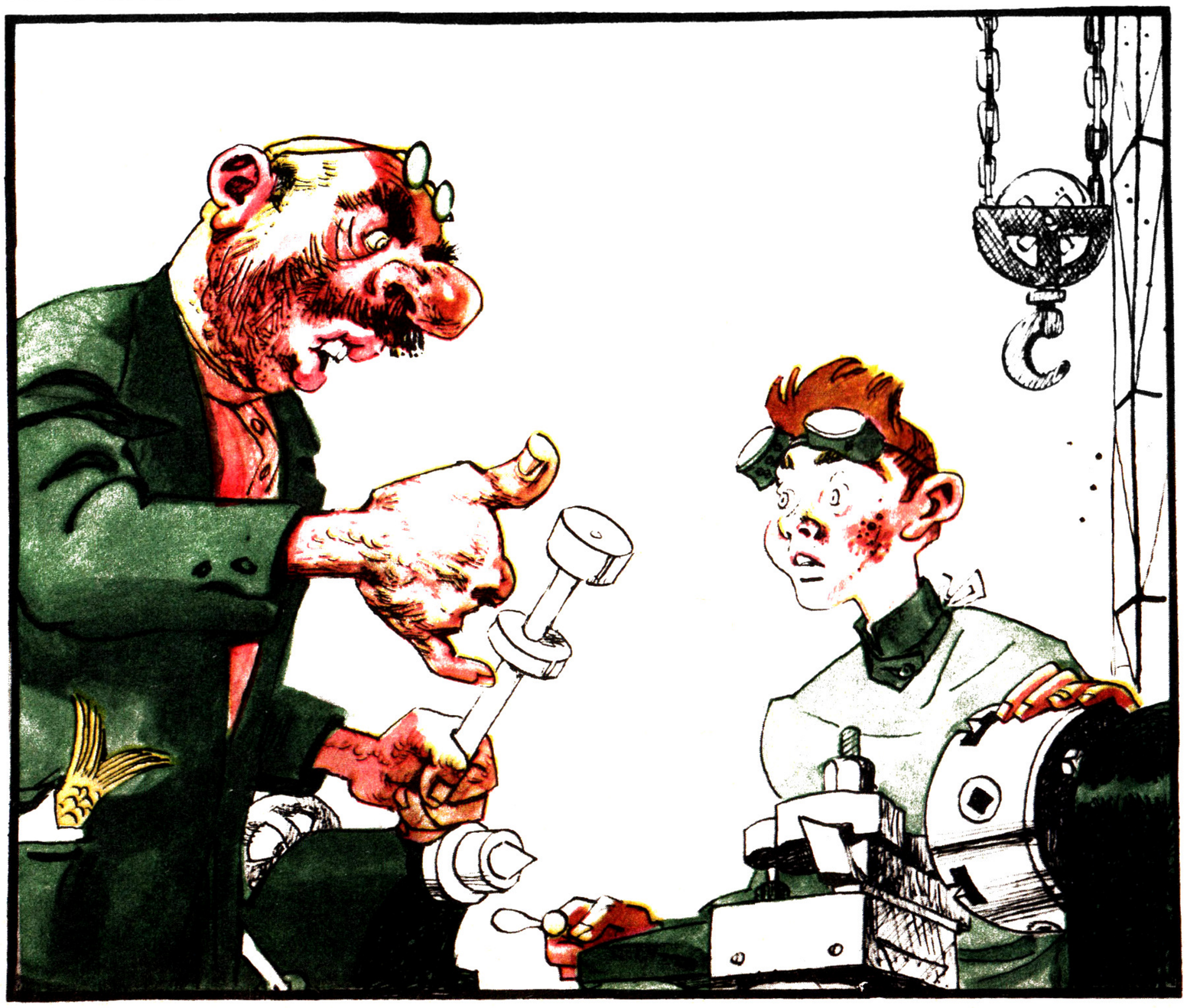

— По-моєму, тобі ще бракує точності.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

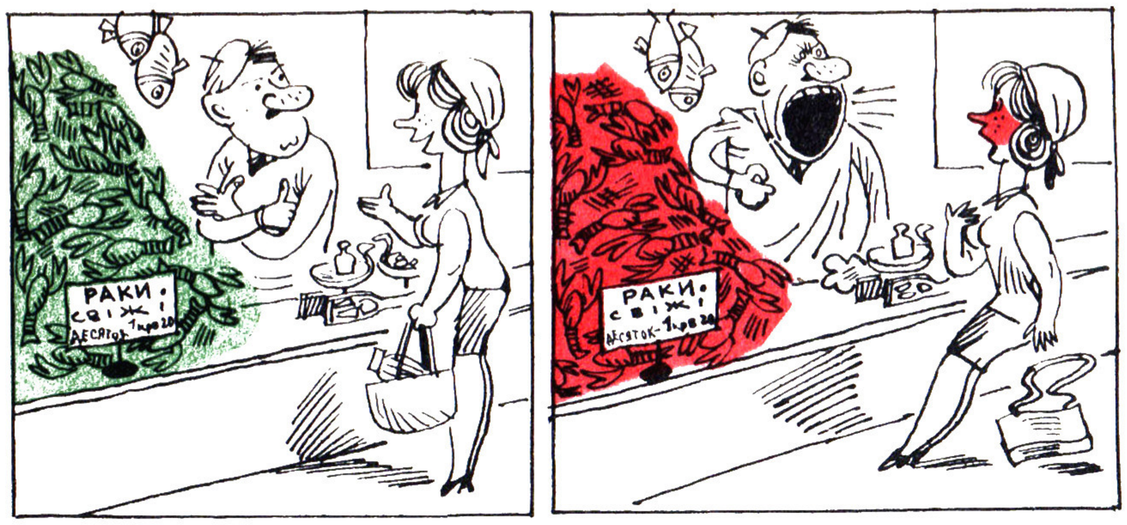

Без слів.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

— Хлопці! Це ж товариська зустріч! Бережіть сили до календарного матчу!

perec-ua.

Мал. В. ФОМІНА

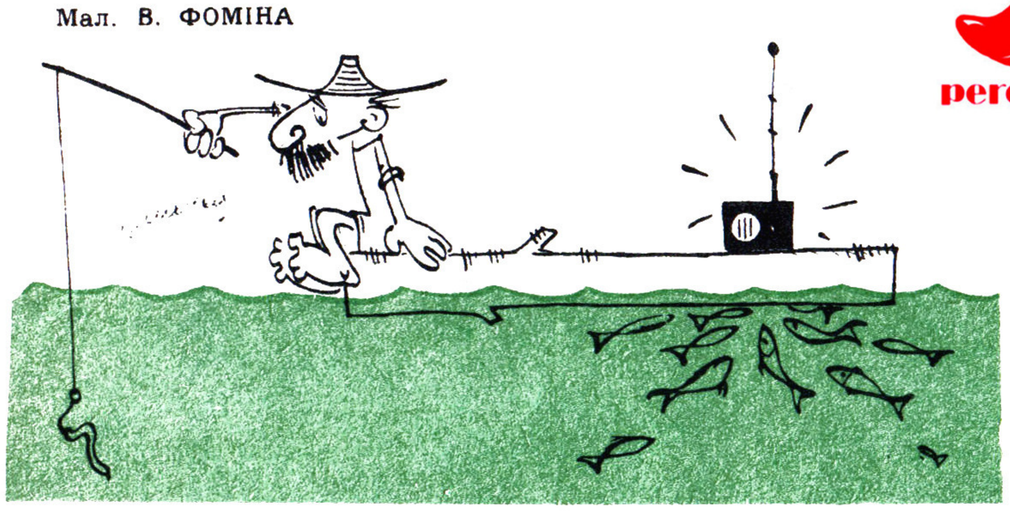

Без слів.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

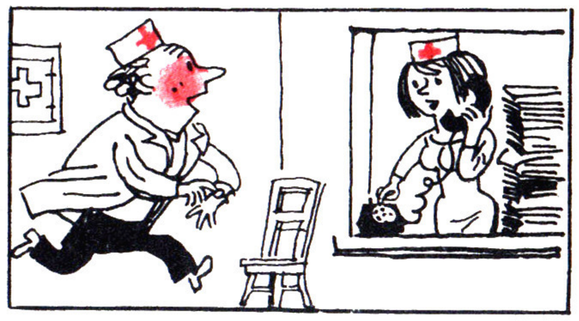

— Швидше висилайте машину!

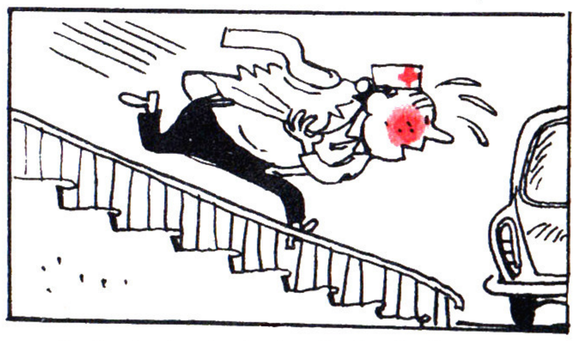

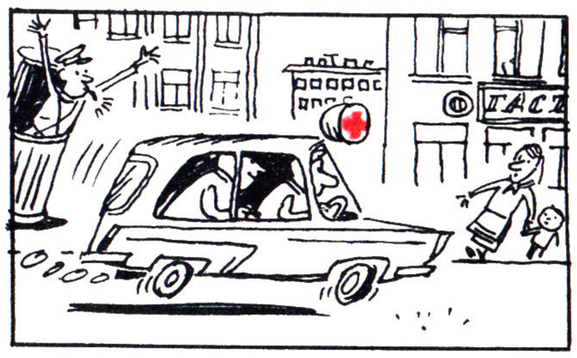

Натураліст.

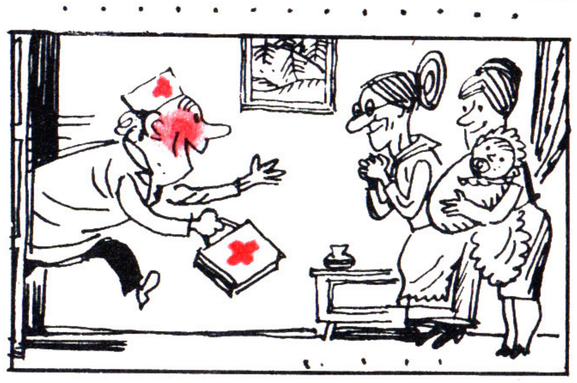

— Ну, як?
— Ще тепла.

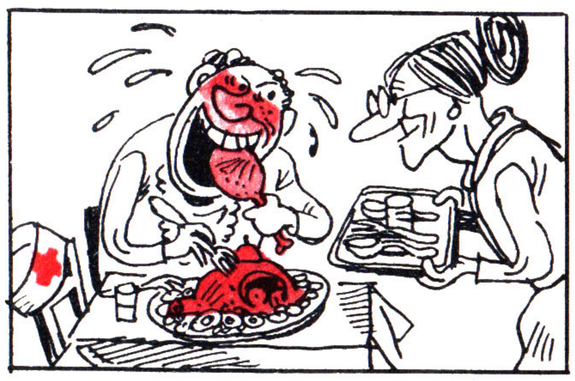

. . . . . .

ПІСЛЯ БОЮ

Мал. Л. БОЙКА

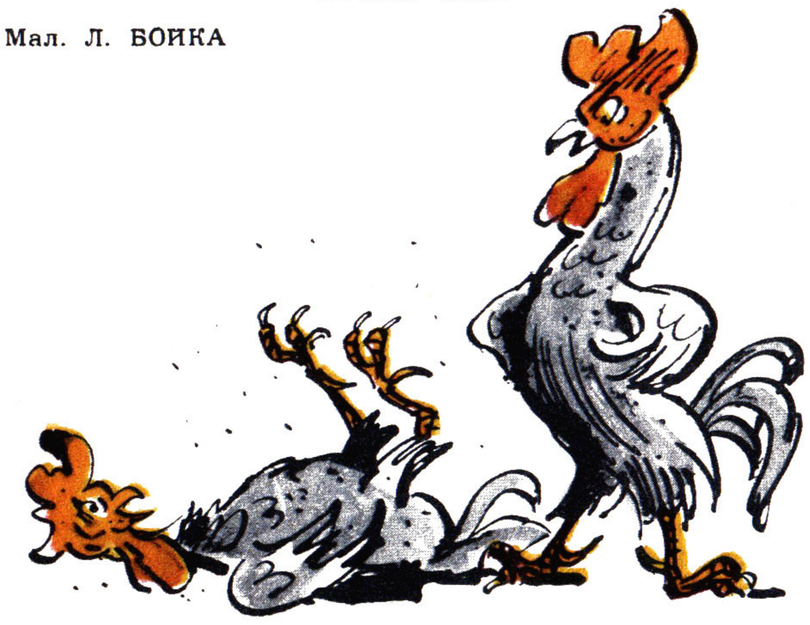

— Ось так, Петько! Самбо треба вивчати.

Мал. В. ГОРБАЧОВА

Записка, котра діє безвідмовно.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: М. БІЛКУН, К. ЗАРУБА, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Тел. Г-18-2-12, Г-18-3-46, Г-18-3-79. Для телеграм: Київ, Перець. Ціна 20 коп. на місяць

Журнал «Перець» № 10 (573) (на украинском языке). Підписано до друку 11.V. 1966 р. Папір 70×108¹/₈=0,75 пап. арк. 2,05 друк. арк.

БФ 13119. Видавництво і комбінат друку «Радянська Україна». Київ, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 03070. Тираж 760.000.

Відсканував і опрацював
Олег Леськів
http://perec-ua.livejornal.com

Народні усмішки

Індекс 74393

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ДВІЙКА З ПОВЕДІНКИ

— Знову у тебе з поведінки двійка! Що ти зробив, шибенику? — кричить батько.

— Нічого я не зробив.

— А за віщо ж двійка?

— Та учитель посилав копати шкільну ділянку, а я не пішов.

— Чому ж ти не прибіг погукати маму?!. — запитав батько.

Повідомив А. О. МОЦНИЙ
з ст. Драбове, Черкаської області.

МУДРИЙ СІРКО

— Сірко, куди це ти чимчикуєш? — питає сусід його Рябко.

— А он бачиш на обрії Лисицю — то я хочу її спіймати!.. — відповів Сірко.

— Ні, не спіймаєш, куди тобі!

— Як не спіймаю, то хоч нагріюсь! — відповів Сірко і побіг у поле.

Повідомив гірничий майстер І. П. МАЗУР
з селища «Більшовик», Магаданської області.

ТУК-ТУК...

Якось в одній вдови хтось украв кабана. На місце злочину прибув міліціонер. Підозріння падало на одного селянина. Але після обшуку не було виявлено ніяких ознак крадіжки. Міліціонер уже, було, зібрався йти, коли його увагу привернув маленький хлопчик. Він стояв на ганку і гладив себе по животику. Міліціонер підійшов до хлопчика, постукав пальцем по животику і жартівливо сказав:

— Тук-тук, наївся круп?

— Ні, м'яса, — відповів хлопчик, — у нас його ще багато! — і показав пальцем під ганок, де й було знайдено пропажу.

Повідомив Я. П. НЄМА
з м. Талліна.

У МУЗЕЇ

Два туристи зайшли до музею і довго оглядали мумію, над якою висіла табличка «1076 р. н. е.»

— Що означає ця табличка? — запитує перший.

— Це, мабуть, номер і серія автомобіля, який убив того чоловіка, — відповів другий.

Повідомив Д. Г. КОРНІЧУК
з с. Жовтневе, Славутського району, Хмельницької області.

НЕМА ЛИХА БЕЗ ДОБРА

Одного разу голодний вовк, ідучи за здобиччю, потрапив у пастку.

— Життя повне несподіванок! — вигукнув він, падаючи в яму.

— І нема лиха без добра! — додав радісно, побачивши в ямі ще й вівцю.

Повідомив М. І. КОВАЛЬОВ
з м. Краснопартизанська, Луганської області.

ПОВАЖНА ПРИЧИНА

Один п'яниця і прогульник в пояснювальній записці написав: «Вчора я не вийшов на роботу по причині: ішов, ішов та не дійшов...»

Повідомив В. КРОТЮК
з шахти 3-біс, Луганської області.

ЗДАЧА

Зайшов батюшка в автобус і дав гроші на квиток. Кондуктор відірвав квиток, а здачі не дає.

— Товаришу кондуктор, дайте здачу... — просить піп.

— А ви, батюшко, хіба даєте в церкві здачу людям?.. — запитав кондуктор.

Батюшка тільки очима кліпнув і далі їхав мовчки.

Повідомив В. ДЕГТЯР
з с. Крилів, Гощанського району на Ровенщині.

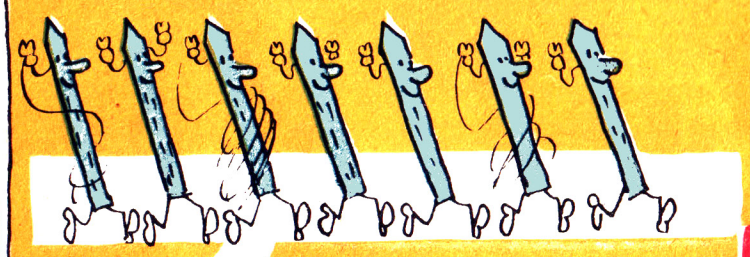

ВИРІШИВ ПОЧЕКАТИ

Йде пияк дорогою та... бах головою об телеграфний стовп:

— Пр-р-обачте, пр-р-обачте м-молодий чоловіче, якось н-ненароком вас зачепив!

Пройшов п'ятдесят метрів і знову — бах головою об другий стовп:

— В-вибачте, громадяночко!..

Пройшов ще трохи — і знову бах:

— Ех, треба почекати, поки пройде демонстрація.

Повідомив Б. ГАРАСИМЧУК
з с. Вільхівці на Тернопільщині.

ДІДУ, ПАДАЙ!

Дідусь, стоячи на драбині, обриває яблука, а біля нього грається внучка.

— Олю, тікай, а то я впаду і вдарю тебе.

Оля відійшла, сіла на призьбу і каже:

— Діду, падай, я вже сховалась!

Повідомив Г. І. ШИМАНСЬКИЙ
з м. Дубно, Ровенської обл.